

25 16-01

Victor Kortsjnoj er nylig utpekt som tidenes sterkeste sjakkspiller over 70 år. Det er statistikeren Jeff Sonas som er kommet frem til dette, på grunnlag av vidløftige beregninger, må man si.

Det er en yndet sport i sjakkretser verden over å sammenligne spillestyrken hos spillere fra forskjellige epoker, og vi er ganske flinke til det her hjemme også. Hos oss er enkelte, særlig blant den yngre garde, hellig overbevist om at Norges beste for en mannsalder eller to siden overhodet ikke kan måle seg med dagens toppspillere. Andre iblant oss stiller seg nokså tvilende til den påstanden. Internasjonalt mener nok mange at bare Kasparov av dagens verdensstjerner er av samme kaliber som tidligere perioders lysende navn, og da tenker man særlig på Aljekhin og Fischer.

Et litt mer håndfast grunnlag enn ren «synsing» mente man å få da man for endel år siden begynte å foreta en retrograd rating-vurdering også av tidligere tiders mestere, med utgangspunkt i Elo-systemet. Det er jo bare vel 30 år siden den ungarsk-amerikanske matematiker dr. Arpad Elo lanserte sin ratingmetode. På grunnlag av hva den moderne tids spillere har prestert siden 1970, sammenholder man deres nivå med hva avdøde spillere oppnådde av resultater mot disse samme spillerne før 1970. Og så går man videre bakover etter samme metode. Da sier det seg selv at beregningene av antatt ratingnivå blir beheftet med store svakheter og usikkerhetsfaktorer. Men man kom i hvert fall frem til at Bobby Fischer var historiens sterkeste spiller, knepent foran Aleksandr Aljekhin. Men det er endel år siden dette, og i dag vil utvilsomt Kasparov, trolig også Karpov, blande seg inn i den tetstriden.

Nå er altså Jeff Sonas kommet frem til at Victor Kortsjnoj, som nylig vant en sterk seksmannsturnering, og som fylte 70 i mars i år, er den sterkeste 70-åring sjakkverdenen har sett. På annenplass, men på behørig avstand ratingmessig, følger den nå avdøde polsk-argentineren Miguel Najdorf, som fikk sitt toppresultat (ratingmessig) notert i 1981, det året han fylte 71. Like bak Najdorf kommer så eksverdensmester Vasilij Smyslov, notert i 1992. Men Smyslov, som nå nærmer seg 80 år, spiller fortsatt, og på listen over beste spillere som har passert 75 år, inntar Smyslov (notert 1997) igjen tredjeplassen, bak Najdorf og polsk-amerikaneren Samuel Reshevsky, som nå også er avgått ved døden. Hans rating ble registrert i 1987.

Jeff Sonas har også beregnet hvilke spillere i sjakkhistorien som har vært sterkeste etter passerte 50 år, og er kommet til at det var Emanuel Lasker, fulgt av Wilhelm Steinitz og Aleksandr Aljekhin. Over 60 år: Lasker, Steinitz og Adolf Anderssen. Over 65 år: Geza Maroczy, Smyslov, Joseph Blackburne og så, på fjerdeplass, Victor Kortsjnoj, som altså blir «bedre og bedre» etter som årene går!

Forøvrig har Kortsjnoj nettopp nå spilt på et seksmannslag av russisk-europeere mot et lag fra den autonome russiske republikken Tatarstan i anledning av hovedstaden Kazans angivelige tusenårsjubileum. Gledelig nok spilte Kortsjnoj på lag med sin tidligere erkerival Anatolij Karpov, og på laget var også Aleksandr Khalifman, som vant VM-turneringen i 1999. Mot et slikt lag var det godt gjort av hjemmelaget, anført av Aleksandr Drejev, å holde uavgjort 6-6.

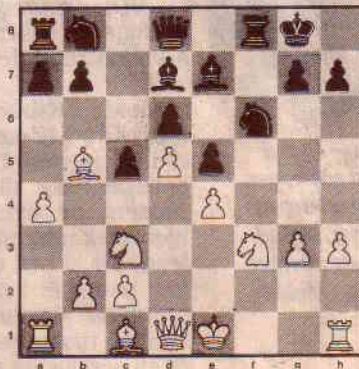
Sterkt levert

Det er langt fra alltid at de mest underholdende og severdige partiene spilles av

dem som tar de fremste plassene i en turnering. Snarere tvert imot, kan man nesten si. I Bergen Chess International (Nordisk) nylig endte 32-åringen Petter Glenne Stokstad, SK av 1911, på 4,5 poeng.

På samme poengsum kom forøvrig hans yngre bror, Bjørn-Erik Glenne, som imidlertid hadde noe lavere «kvalitet». Petter G. Stokstad er en god mesterspiller, men allikevel var det overraskende og imponerende at han bl.a. slo GM Nicola Mitkov fra Makedonia og IM Roy Fyllingen, norgesmesteren fra 1998. Og slik beseiret han svensken Thomas Johansson (se diagram):

Johansson

Stokstad

Hvit har spilt en interessant gambitvariant mot Benoni, og nå tar han et avgjørende initiativ. **11.Sg5! Se8 12.h4 Sc7 13.Dh5!** Sort har nølt i det lengste med svekkelsen h7-h6, men nå får han kniven på strupen. **13.-h6 14.Dg6!** Enda mer kniv. **14.-Lxg5** Sort kan umulig overleve etter 14.-hxg5? 15.hxg5 osv. Men nå rives sorts kongestilling opp. **15.hxg5 a6 16.gxh6 Df6** Stokstad er kommet gunstig ut av tumultene, og nå avvikler han til et vunnet sluttspill:

17.Dxg7† Dxg7 18.hxg7 Tf6 (18.-Kxg7? 19.Lh6†) Petter G. Stokstad har sikret seg en solid merbonde og stillingsfordel, og resten av partiet gjennomfører han med stor presisjon: **19.Lxd7 Sxd7 20.Th8† Kxg7 21.Txa8 Sxa8 22.Lg5 Tg6 23.Lh4 Sab6 24.Ke2 Sf6 25.a5 Sbd7 26.Ta3!** Sorts svake Bb7 lar seg vanskelig redde. **26.-Sh5 27.Kf3 Sdf6 28.Tb3 Sg4 29.Txb7† Kh6 30.Tb8 Kh7 31.Tb6 Sh2† 32.Kf2 Sg4† 33.Ke2 Sh6 34.Txa6** Hvit gir gladelig avkall på g-bonden. Det er ikke den han skal vinne på. **34.-Sxg3† 35.Lxg3 Txg3 36.Txd6 Tg2† 37.Kd3 Sg4 38.Td7† Kg6 39.a6 c4† 40.Kxc4 Se3† 41.Kc5 Oppgitt** Fribonden lar seg ikke stanse (41.-Tg1 42.b3! Ta1 43.Sa4).

S. Johannessen vant

Oslo Schakkselskaps åpne sommer-lynturneringer ble avsluttet tirsdag i denne uke, og i den siste av de seks turneringene vant Hallvard Ådnøy, Follo, øverste klasse med 11,5 poeng, foran IM Svein Johannessen, OSS, 10,5, Magnus Øen Carlsen, NTG, 9,0, Ragnar Hoen, OSS, og Petter G. Stokstad, SK av 1911, begge 8,5 p.

Dermed vant Svein Johannessen første gjennomgangspremie, foran Per Omvedt, Stjernen. B-klassen tirsdag ble vunnet av Finn Egeland foran Jon L. Hammer, begge OSS. Her gikk 1. gjennomgangspremie til Odd Ristesund, Sjakkamatene, og 2. premie til Jørn Snellingen, Stjernen.

Kommende tirsdag kl. 19.00 gjenopp- tar OSS sine vanlige åpne lynturneringer.

Knut Bøckman